МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Серія 15

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

(фізична культура і спорт)

***Випуск 5* (136) 21**

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2021

УДК 0.51
Н 34
WEB сторінка електроного видання : http://enpuir.npu.edu.ua; **http:// spppc.com.ua**
www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15.
Збірник входить до переліку фахових наукових видань України за галузями науки:
«Педагогічні науки» – (наказ Міністерства освіти і науки України № 1222 від 07.10.2016 р.)
«Фізичне виховання і спорт» – (наказ Міністерства освіти і науки України № 528 від 12.05. 2015 р.).
Державний комітет телебачення і радіомовлення України: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації - серія КВ № 8821 від 01.06.2004 р.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» за галузями наук: 011 «Педагогічні науки», 017 «Фізичне виховання і спорт» – (Наказ Міністерства освіти і науки № 886 від 02.07.2020).

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. – Випуск 5 (136) 21. – с.157

У статтях розглядаються результати теоретичних та науково-експериментальних досліджень у галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, медико-біологічні, психологічні і соціальні аспекти, інноваційні технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників . Статті друкуються в авторській редакції.

Редакційна рада:

Андрущенко В.П	доктор філософських наук, академік НАПН України, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова; *(гол.Ред. ради);*
Бондар В. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Вернидуб Р.М.	доктор філософських наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Євтух В.Б.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Дробот І.І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Жалдак М.І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Зернецька А.А.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;.
Синьов В.М.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Торбін Г.М.	доктор фізико-математичних наук наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова.

Головний редактор О. В. Тимошенко

Редакційна колегія серії:

Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Томенко О.А.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Сумський державний педагогічний університет;
Путров С. Ю.	кандидат педагогічних наук, професор Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Дьоміна Ж.Г.	кандидат педагогічних наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Малечко Т.А.	кандидат педагогічних наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Андрєєва О.В.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Національний університет фізичного виховання і спорту України;
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський державний університет імені І.Франка;
Пронтенко К.В.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова;
Пронтенко В.В.	кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова;
Ейдер Ежи	доктор педагогічних наук доктор наук з фізичного виховання, професор Щецинського університету, Польща;
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова

ISSN 2311-2220

© Автори статей, 2021
© НПУ імені М.П.Драгоманова, 2021
© Редакційна колегія серії, 2021

Збірник друкується щомісяця

ЗМІСТ 5 (136) 2021

1. *Dakal N., Smirnov K., Cherevuchko O.* **FEATURES OF TEACHING SWIMMING TECHNIQUES OF STUDENTS AT DIFFERENT STAGES OF TRAINING**…… 9
2. *Martynov Yu., Koryukaev M., Sobolenko A.* **ADVANCING PHYSICAL TRAINING OF STUDENTS FOR ATHLETICISM**…… 12
3. *Агеєв П. М., Запольський Д. П.* **ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ ДО СПЕЦИФІЧНИХ РУХОВИХ ДІЙ В БОКСІ**…… 15
4. *Байрамов Р. Х огли, Бондар А. С., Бондар Т. С., Головійчук І. М.* **КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ (НА ПРИКЛАДІ СУМО).** …… 18
5. *Бакіко І. В., Черкашин Р. Є., Яковів В. І.* **СТАВЛЕННЯ БАТЬКІВ ДО ДОТРИМАННЯ СКЛАДОВИХ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СВОЄЇ ДИТИНИ.** …… 23
6. *Балан Б. А.* **ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТРЕНУВАЛЬНИХ МІКРОЦИКЛІВ У ЗМАГАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТСЬКИХ КОМАНД У ФУТБОЛІ.** …… 26
7. *Волошко Л. Б., Бойко Г. М.* **СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**…… 29
8. *Гаврилова Н. М., Кузьменко Н. В.* **ПРОЕКТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**…… 33
9. *Гамалій В. В., Шевчук О. М., Байдаченко В. А.* **ОБОПІЛЬНІ АТАКИ ШАБЛІСТІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ НА ЗМАГАННЯХ ФЕХТУВАЛЬНОГО СЕЗОНУ 2018/2019**…… 36
10. *Долженко Л. П., Перегінець М. М., Веклич О. Ю.* **ВПЛИВ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ВОЛЕЙБОЛОМ НА ФІЗИЧНУ ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТОК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**…… 42
11. *Дорофєєва Т. І.* **ЗАСТОСУВАННЯ ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ І ВПОРЯДКОВАНИХ СТАНДАРТАМИ ПРАКТИК ДО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ПОСЛУГ**…… 47
12. *Єжова О.О., Бріжатий О.В., Король С.А., Воропаєв Д.С., Ситник О.А., Бріжата І.А.* **ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ: ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МАГІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ В УКРАЇНІ**…… 53
13. *Лаврентьєв О. М., Крупеня С. В., Малинський І. Й.* **ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТРЕНЕРА З ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ**…… 58
14. *Лахтадир О. В., Поляничко О., Єретик А., Коротя В., Совгіря Т.* **РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**…… 62
15. *Лисенчук С. Г., Крайник Я. Б., Тупєєв Ю. В., Архипов В. В.* **ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТА ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ЮНИХ ФУТБОЛЬНИХ ВОРОТАРІВ 13–14 РОКІВ**…… 67
16. *Мірошніченко В., Швець О., Самоленко Т., Сальников О.* **ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ У ЖІНОК 25-35 РОКІВ РІЗНИХ СОМАТОТИПІВ ПІД ВПЛИВОМ ЗАНЯТЬ АКВАФІТНЕСОМ**…… 72
17. *Оліярник В. І., Світлик В. В., Булатов О. М., Боровик Ю. І.* **ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**…… 76
18. *Панкратов М. С.* **ФАКТОРИ СОЦІАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ НА ФІЗИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МОТИВІВ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ**…… 80
19. *Попрошаєв О. В., Попрошаєва О. А.* **ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ ТА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ**…… 83
20. *Прус Н. М., Ускова С. М., Руденко Г. А.* **ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**…… 88
21. *Пуздимір М. І., Чехівська Ю. С., Цимбалюк К. В.* **ГІМНАСТИЧНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ**…… 90
22. *Пятницька Д. В., Соколюк О. В., Шестерова Л. Є., Лученцова І. С.* **ДИНАМІКА РІВНЯ МАКСИМАЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ КИСНЮ У БІГУНІВ НА СЕРЕДНІ ДИСТАНЦІЇ В РІЧНОМУ ЦИКЛІ ПІДГОТОВКИ**…… 94
23. *Рябинчук І.О., Сушко Р.О.* **ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ**…… 98
24. *Семененко В.П., Білецька В.В., Завальнюк В.Л., Яременко О.М.* **САМООЦІНКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**…… 102
25. *Семенів Б. С., Приставський Т. Г., Сопіла Ю. М., Стахів М. М., Якимишин І. Д.* **ПІДВИЩЕННЯ РІВННЯ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЖІНОК У БОРОТЬБІ НА ПОЯСАХ «АЛИШ» НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ**… 107
26. *Сергієнко Ю. П., Головащенко Р. В., Чаплигін В. П., Гаєвий В. Ю., Гулай В. С.* **ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ**…… 112
27. *Степаненко О. С., Буйвало В. П.* **ЗАСТОСУВАННЯ ВІЗУАЛЬНИХ МЕТОДІВ У ДІАГНОСТИЦІ ТЕНДІНОПАТІЙ СПОРТСМЕНІВ.** …… 117
28. *Супруненко М. В.* **АУТОГЕННЕ ТРЕНУВАННЯ І МЕТОДИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ**…… 120
29. *Терещенко В. І., Коропатов Б. М., Ніколенко П. В.* **ВАРІАНТИ ТРИВАЛОСТІ МЕЗОЦИКЛІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ПЕРЕДЗМАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛЕГКОАТЛЕТІВ**…… 124
30. *Тимчик С. Г., Бриксін О. О., Омелянчук Є. П.* **ВПЛИВ РІЗНИХ ТИПІВ НАВАНТАЖЕНЬ НА СЕРЦЕВО-СУДИННУ Й М'ЯЗОВУ СИСТЕМИ В ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ НА ВІДДІЛЕНІ АТЛЕТИЧНОЇ ГІМНАСТИКИ**. …… 128

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.5(135).13
УДК. 796.015:378.4

Лаврентьєв О.М.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри хортингу та реабілітації ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації
Університету державної фіскальної служби України, Ірпінь
Крупеня С.В.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри хортингу та реабілітації ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації
Університету державної фіскальної служби України, Ірпінь
Малинський І.Й.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор,
директор ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки
Університет державної фіскальної служби України, Ірпінь

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТРЕНЕРА З ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ

В статті розглядаються питання підготовки майбутніх тренерів. Пов'язано це з реформуванням вищої освіти, де вводиться ряд корективів щодо підготовки освітніх програм за даним фахом. Так як кожному навчальному закладу надається автономія, щодо підготовки молодого фахівця. Авторами визначено: орієнтацію на основний фокус програми за фаховими компетенціями, умови та організація навчання, напрям підготовки, розроблена логічно-структурна модель формування базових знань за професійним напрямом, роз'яснено сутність професійних функцій і фахових компетенцій тренера. На сьогодні сфера діяльності професії тренер значно розширилась. У світі набирає оберти здоровий спосіб життя. Тому професія тренер затребувана не тільки ДЮСШ або спортивних секціях, а і численних приватних спортзалах, фітнес-клуба, санаторіях та оздоровчих центрах або дитячих таборах. Проведено аналіз і узагальнення наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури.

Ключові слова: *професійна підготовка, компетенції, навчальні дисципліни, структура підготовки, спеціальність, тренер, спорт.*

Lavrentiev A., Krupenia S., Malinsky I. "Formation of a model of professional training of a coach in selected sports". *The article considers issues related to the formation of training of future coaches. Identified the prerequisites for access to education, orientation and the main focus of programs on professional competencies, etc. We determined the direction of training, developed a logical-structural model for the formation of basic knowledge in the professional field, explaining the essence of professional functions and professional competencies of the coach.*

Today scope trainer profession has expanded recently. This is primarily because the fact that the trend is a healthy lifestyle. The coach is interested not only in CYSS or sports sections, but also in numerous private gyms, fitness clubs, sanatoriums and health centers or children's camps.

With the reform of higher education, a number of adjustments are being made to train specialists in this specialty and in education in general. Each educational institution puts forward its views on the training of young professionals. The proposed training model consists of five main areas that we believe decide issues concerning formation of training the trainer, namely: a cycle of general training, a cycle of professional training consisting of four subgroups, a cycle of elective disciplines, practice in a professional direction and independent scientific research workwith elements of independent research.

Actuality primarily due to the fact that the reform of higher education. Secondly, there is a lot of competition both in Ukraine and in the world for the training of sports coach. Third, you need to constantly improve your knowledge and skills in the context of informatization of society as a whole. Fourth, regarding the forcing of scientific approaches, principles, means, methods and forms of organization and self-organization during the distance learning process, control of training sessions, loads and rest of the athlete in the conditions of crisis situations, and timeliness of epidemic covid-19. The analysis and generalization of scientific, educational-methodical and special literature is carried out.

Keywords: *ofessional training, competencies, approximate disciplines, training structure, specialty, coach, sport.*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Гармонійний розвиток підростаючого покоління, єдність фізичних, психічних, духовних і соціальних потреб молодих громадян України значною мірою залежить від професійної компетентності тренерів з виду спорту [2].

Мета тренерської роботи направлена на підготовку спортсмена та досягнення ним максимально можливого рівня фізичної, техніко-тактичної, психічної та теоретичної підготовленості, що характерно обраному виду спорту під час тренувальної і змагальної діяльності.

Головне завдання тренерської роботи пов'язано з виявлення здібностей спортсмена і повне їх розкриття. Найважливішим фактором служить особистий приклад наставника або видатних підготовлених ним спортсменів. Тому нерідко на тренерську роботу переходять відомі спортсмени після закінчення активних змагальних виступів. Тренери працюють на рівнях, що обумовлені навчально-тренувальним процесом, різних за віком та спеціалізацією тих хто займається. А саме вони працюють в різних клубах і спортивних школах, куди приводять маленьких за віком дітей. Фахівці за напрямом навчають основам спортивної майстерності, виявляють таланти і радять батькам, куди далі віддати дитину щодо продовження спортивної кар'єри.

Завдання тренера - виявляти талановитих спортсменів в своєму виді спорту і вести його протягом всієї кар'єри. Їм необхідно розробляти та проваджувати методику тренування, графіки підготовки до кожного змагання, режим харчування, стежити за станом здоров'я тощо. Тренер ділить зі своїм учнем все успіхи і невдачі.

З реформуванням вищої освіти, вводяться ряд коректівів щодо підготовки спеціалістів за даним фахом та в цілому в освіті. Кожний навчальний заклад висуває свої бачення, щодо підготовки молодого фахівця. Це в свою чергу потребує проведення змін в освітньо-професійних програмах та навчальних планах, що визначають передумови доступу до навчання, орієнтацію на основний фокус програм, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти як бакалавр та магістр, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформований у термінах результатів навчання та вимог до контрою якості вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Справжній тренер знає про всі проблеми своїх учнів, він фактично живе їх життям. Якщо ж наставник зосередиться тільки на своїх професійних завданнях, то у нього не буде повного взаєморозуміння з підопічним, і розраховувати на успіх буде дуже важко.

Сфера застосування професії тренер значно розширилась останнім часом. Це перш за все пов’язано з тим, що в тренді здоровий спосіб життя. Тренером цікавляться не тільки ДЮСШ або спортивні секції, а і численні приватні спортзали, фітнес-клуби, санаторії та оздоровчі центри або дитячі табори.

Аналіз науково-методичної літератури вказує на те, що існує значна кількість робіт, які присвячені підготовці спортсменів, а саме: організації раціональної побудови тренувального процесу (В.П. Платонов, С. М. Вайцеховський, І. Й. Малинський, О. М. Лаврентьєв); планування навантажень змагального характеру (А.Д. Суханов); збереження максимальної працездатності в дні змагань (В.Н. Платонов); будовою тренувального процесу (Е.Н. Захаров, А.В. Карасьов, А.А. Сафонов); удосконалення спортивної техніки кваліфікованих гімнасток в опорних стрибках на зміненої конструкції снаряду (С.В. Крупеня) та багато інших науковців.

Актуальність теми перш за все пов’язана з тим, що відбувається реформування вищої освіти. По друге – велика конкуренція як в Україні та і у світі, щодо підготовки фахівців тренер з виду спорту. По третє, потрібно постійно вдосконалювати свої знання і вміння в умовах інформатизації суспільства в цілому. В четверте, щодо форсування наукових підходів, принципів, засобів, методів та форми організації і самоорганізації під час процесу дистанційного навчання, контролю тренувальних занять, навантажень та відпочинку спортсмена в умовах кризових ситуацій, а вчасності епідемії covid-19.

Формування мети та завдань роботи. Розробити логічно-структурну модель підготовки майбутніх фахівців за напрямом тренер з виду спорту, враховуючи навчальний план, розроблений гарантом освітньої програми для підготовки здобувачів вищої освіти на протязі навчання у закладі вищої освіти.

Завдання дослідження:

Визначити компоненти та напрями підготовки щодо формування професійних якостей майбутніх фахівців за спеціальністю тренер з виду спорту.

В роботі використовуються методи аналізу й узагальнення наукової, навчально-методичної, спеціальної літератури і аналіз власного спортивного та тренерського досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основою для планомірного формування фахових компетенцій майбутнього тренера-викладача є інтеріоризація змісту професійно-орієнтованих дисциплін, у ході якої набуваються спеціальні знання, досвід самостійної діяльності на основі чого визначається готовність до успішної реалізації набутих знань і умінь у самостійній професійній діяльності [1, с.16].

Так для вирішення даних питань на кафедрі хортингу та реабілітації ННІСФБПР розроблена спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт», галузь знань 01 «Освіта /Педагогіка, освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту». Характерною ознакою даної спеціалізації є адаптування молодих фахівців до професійної діяльності сьогодення. Навчання майбутніх фахівців першого рівня вищої освіти розраховано на чотири роки.

Вона направлена на створення моделі професійної підготовки тренера з виду спорту. Де основними функціями є уміння створювати та проводити тренувальні заняття з будь-якою категорією населення. В своїх працях Туманян Г.С. пропонує, в залежності від етапу підготовки, висувати вимоги до тренера та вміння ним організовувати і виконувати наступні функції:

- управляти фізичною, технічною, тактичною підготовкою та психічним станом вихованців;
- планувати процес підготовки;
- проводити контроль за спортивною діяльністю та станом тренованості вихованців;
- управляти змагальною діяльністю;
- взаємодіяти з комерційними організаціями;
- систематично проводити відбір спортсменів;
- створювати необхідні умови для збільшення та відновлення працездатності спортсменів;
- управляти теоретичною підготовкою та вирішувати організаційні питання будь-якого характеру;
- організовувати навчально-тренувальні збори, змагання та їх суддівство.

Заходами для вирішення завдань виступає сукупність прийомів та спеціальних засобів, що відбувається під час тренувального процесу. Формування моделі та узагальнення тренерського досвіду, щодо спроможності спортсменів набути стану максимального вибуху, який трансформується в структуру бойової готовності до високого спортивного результату в залежності від індивідуальних здібностей, статі, рівня підготовленості тощо [3, 5].

Так на (Рис. 1) вказана модель професійної підготовки з основними напрямами діяльності.

Модель підготовки складається з п’яти основних напрямів, які вирішують на нашу думку питання щодо формування професійної підготовки тренера, а саме:

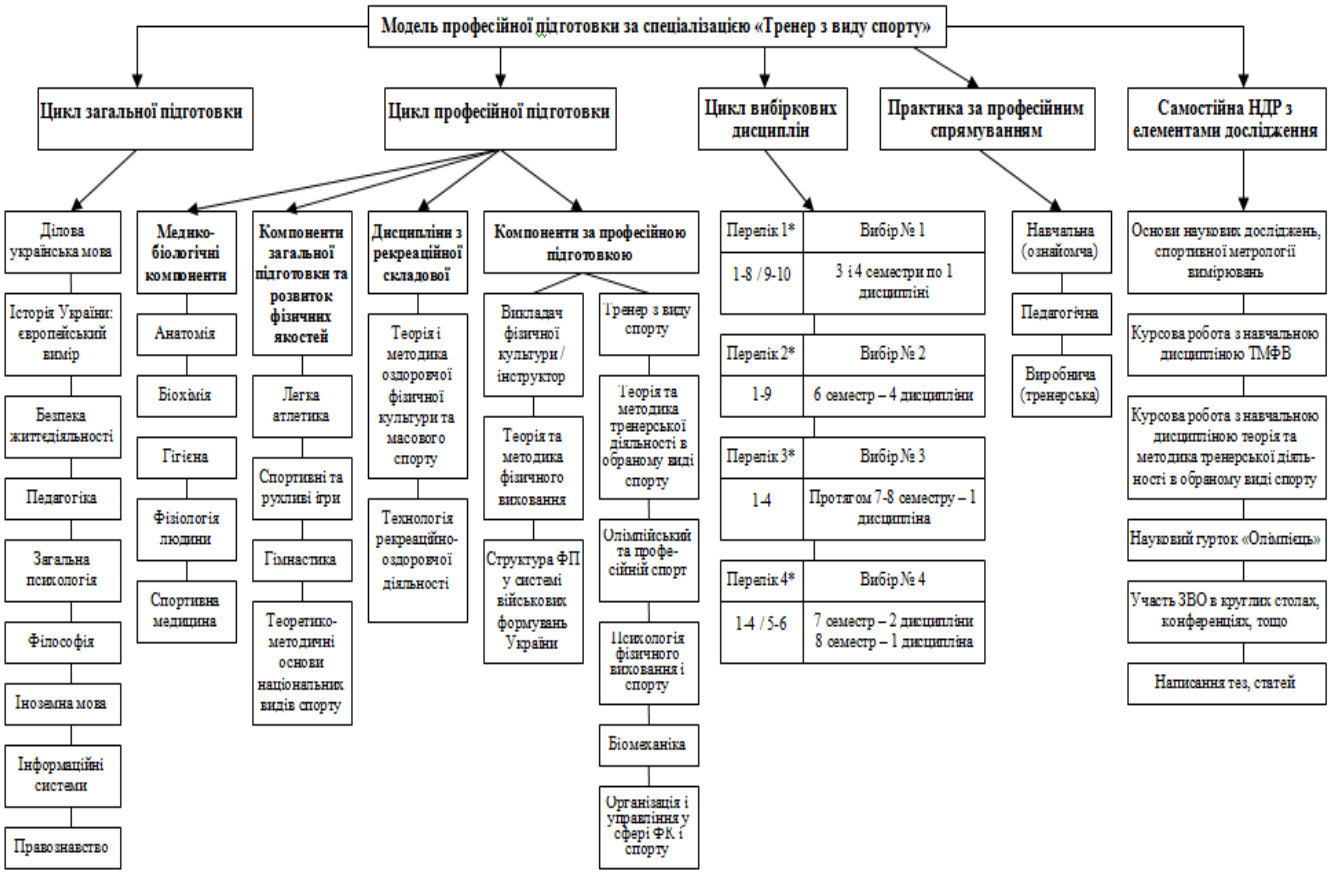

Рис.1. Схема підготовки тренера з обраного виду спорту (на прикладі ННІ спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації

Примітка: Перелік*1 Логіка, Психофізичні техніки самовдосконалення людини, Релігієзнавство, Конфліктологія, Політолгія, Сучасні проблеми глобалізованного суспільства, Соціологія кар'єри, Соціально психологічний тренінг (3 семестр); Історія фізичної культури і спорту, Історія олімпійського спорту (4 семестр);

Перелік*2. Теоретико-методичні основи туризму, Теоретико-методичні основи циклічних видів спорту, Теоретико-методичні основи спортивних та рухливих ігор, Теорія і методика викладання фітнесу, Лікувальна фізична культура, Основи маркетингу у сфері фізичної культури і спорту, Харчування спортсменів і дієтологія, Психофізіологія станів спортсменів, Фармакологія у фізичному вихованні і спорті (6 семестр);

Перелік*3. Методика викладання єдиноборств, Методика викладання спортивних ігор; Методика викладання туризму, Методика викладання циклічних видів спорту (7 -8 семестр);

Перелік*4. Фізична реабілітація, Основи сучасних фітнес-технологій, Масаж загальний, Атлетизм (7 семестр); Практикум з основ СФП правоохоронній діяльності, Практикум з основ ФП в ЗСУ (8 семестр).

- перший напрям «цикл загальної підготовки» формує знання з мови (українська та іноземна), історії, педагогіки, загальної психології, інформаційних умінь та правознавства. Направлений на формування у ЗВО професійних якостей необхідних для організації навчально-тренувальної, педагогічної та виховної роботи зі спортсменами, а саме розвиток: організаційних здібностей, комунікабельності, упевненості та авторитетності тощо;

- другий напрям «цикл професійної підготовки» складається чотирьох підгруп, які формують знання і практичні вміння, що направлені на розвиток фізичних якостей (сила, швидкість, витривалість, гнучкість, координація, спеціальні якості), підготовку та адаптацію функціональних систем організму до спортивного тренування, вивчають рекреаційні основи спортивної діяльності, визначають компоненти та напрями підготовки щодо формування професійних якостей майбутніх фахівців за спеціальністю тренер з виду спорту. Розкривають роль аналітичних знань тренера, методики організації і проведення відбору до виду спорту, побудови макро-, мезо-; мікроциклів. Оволодіння знаннями щодо організації і проведення спортивних змагань (заходів) тощо;

- третій напрям «цикл вибіркових дисциплін» формується шляхом включення напрямів навчальних курсів (гуманітарного, соціального та теоретично-методичного напряму підготовки; оздоровчого та професійно-прикладного спрямування), які забезпечують та доповнюють формування у ЗВО сукупності знань, умінь, навичок і компетентностей, визначених варіативною складовою освітніх стандартів з даного напряму, допоможуть опанувати споріднені напрямки галузі або різні спеціалізації обраного фаху, на різних етапах організації навчального процесу, удосконалення моделі підготовки та використання новітніх технологій тренування;

- четвертий напрям «практика за професійним спрямуванням» направлений на формування уявлення про особливості професії; сприяння у них відчуття приналежності до спортивної еліти, готовності до забезпечення зв'язку між теорією та практикою, дотримуватись відповідних поведінкових норм у суспільстві та розвитку фахових компетенцій;

- п'ятий напрям «самостійна науково-дослідна робота з елементами самостійних досліджень», що сприятиме розвитку творчих здібностей з теорії і методики сучасної спортивної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання і спорту та допоможе їм якісніше оволодіти основами у підготовки тренера з обраного виду спорту та стати конкурентним професіоналом своєї справи.

Розроблена нами логічно-структурна модель, щодо формування базових знань за професійним напрямом направлені на ефективне використання методів і засобів для досягнення мети під ас проведення тренувальної та змагальної діяльності. Все вище перелічене та поєднання теоретичної, практичної підготовки майбутніх фахівців, відвідування ними лекцій відомих науковців, спортсменів, участь в науково-практичних конференціях, аналіз документів планування та обліку тренувального процесу, вивчення матеріалів інформаційно-технічних засобів буде направлене на результативність у підготовці тренера з виду спорту.

Висновки: Результати дослідження показали, що засвоєння теоретичного матеріалу навчальних дисциплін професійного блоку навчального плану спеціальності «Фізична культура і спорт» та формування практичних умінь спортивно-професійного вдосконалення дає змогу сформувати високий рівень педагогічної майстерності.

Узагальнення тренерського досвіду свідчить, що вимоги тренера висуваються в залежності від етапу підготовки (фізичної, технічної, психологічної, тактичної та інших) та управління цім процесом.

Схема моделі професійної підготовки фахівців в видах спорту складається з п'яти напрямків, які дозволяють вирішувати мету, завдання та формування професійної підготовки на практиці.

За даними дослідження, впровадження моделі професійної підготовки суттєво збільшило показники сформованості компонентів педагогічної майстерності студентів.

Перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження не вичерпує усіх проблем підготовки майбутніх тренерів. У подальшому необхідно впроваджувати індивідуальний підхід до кожного здобувача вищої освіти, використовуючи найсильніші його якості, застосовувати передовий досвід найкращих світових лідерів спорту, а також інтегрувати досягнення інших наук у спортивну діяльність.

Література

1.Буренко М.С. Педагогічні умови формування фахових компетенцій майбутніх тренерів-викладачів у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. Харків, 2012. - № 05. С.16-21.

2.Лаврентьєв О.М. Оптимізація професійної підготовки у правоохоронних органах України. *Науковий Часопис серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт / випуск 3(97)18 – Київ: видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова*, 2018. С. 57-61.

3.Вдосконалення рівня фізичної підготовленості різних груп населення / І.Й. Малинський, Ю.П. Сергієнко, В.С. Гулай, О.М. Лаврентьєв // *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт»*. 2019. Вип. 10(118). С. 97–100.

4.Туманян Г.С. Стратегия подготовки чемпионов: настольная книга тренера. М.: Советский спорт, 2006. 496 с.: ил.

5.Krupenya S., Khmelnitska I. Technology of biomechanical analysis in sport disciplines teaching. *Проектний підхід та інновації в освіті і контексті інтеграції до осврропейського освітнього простору*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-прак. конф. (21 березня 2018 року, м. Лодзь, 2018. - С. 133-136.

References:

1. Burenko M.S. (2012). Pedagogical conditions for the formation of professional competencies of future trainers-teachers in the process of studying professionally-oriented disciplines. Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports. –Harkiv, № 05. – 16-21 p.

2. Lavrentiew O.M. (2018). Optimization of professional training in law enforcement agencies of Ukraine. Scientific Journal series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture and sports / issue 3 (97) 18 - Kyiv: NPU publishing house named M.P. Dragomanova.- 57-61 p.

3. Malynskyi, I.I., Sergienko, Y.P., Gylay, V.S., Lavrentiev, O.M. (2019). Improving the level of physical preparation of different groups of the population. Kyiv: Scientific journal National Pedagogical Dragomanov University, 10 (118), 97-110 p.

4. Tumanyan G.S. (2006). Champion training strategy: coach's desk book. Moskow: Soviet sport, 496 p.